

BÖLÜM 7

COVID-19 KÜRESEL PANDEMİSİNİN EĞİTİME YANSIMALARI

Hüseyin BAYRAM¹
Suat POLAT²

GİRİŞ

Çin'in Wuhan eyaletinde ortaya çıkan ve tüm dünyaya yayılan Coronavirus Disease 2019 (Covid-19), 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından küresel pandemi olarak ilan edilmiştir. Söz konusu pandemi, koronavirüs vakalarının görüldüğü ülkeleri her bakımdan etkilemiştir. Ülkeler, pandeminin etkilerini azaltmak amacıyla toplumsal yaşamı oldukça etkileyen önlemler almışlardır. Bu kapsamda zaman zaman sokağa çıkma yasağı uygulanmış ve sosyal etkinliklere belirli kısıtlamalar getirilmiştir. Öte yandan pandeminin etkilerini en aza indirmek amacıyla iş yerlerinin kapalı tutulması, seyahat ve nakliye faaliyetlerinin kısıtlanması gibi ekonomiyi etkileyen önlemler de alınmıştır. Covid-19 pandemisinin neden olduğu koşullar temelinde eğitim-öğretim faaliyetleri de yeniden biçimlendirilmiştir. Nitekim eğitim-öğretimin yüz yüze yapıldığı ortamlarda pandeminin artış göstermesi olasılığına bağlı olarak eğitim-öğretim faaliyetleri birçok ülkede önce tamamen uzaktan daha sonra hem uzaktan hem de yüz yüze olmak üzere hibrit yaklaşımla gerçekleştirilmiştir.

DSÖ'nün Covid-19'u küresel pandemi olarak ilan etmesinin ardından Türkiye dahil 107 ülkede tüm kademelerdeki okullar, yüz yüze eğitime ara verdiklerini duyurmuşlardır (WHO, 2020). Türkiye'de pandemi koşullarına bağlı olarak ilk aşamada 16 Mart 2020'de ilkökul, ortaokul ve liseler bir hafta, üniversiteler ise üç hafta olarak tatil edilmiş daha sonra tüm eğitim kademelerinde uzaktan eğitime geçilmiştir (Euronews, 2020).

Covid-19 küresel pandemisinin ortaya çıkardığı şartlar, dünyanın böylesine etkili bir hastalığa hazır olmaması nedeniyle eğitim alanında birçok sorunun yaşanmasına neden olmuştur. Öyle ki eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleş-

1 Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi AD., hubayram@agri.edu.tr

2 Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler Eğitimi AD., spolat@agri.edu.tr

Zira yüksek öğretim kurumlarında söz konusu dönemden itibaren teorik derslerin uzaktan, uygulamaya yönelik derslerin ise yüz yüze yürütüldüğü yaklaşım hayata geçirilmiştir. Bahsi geçen yaklaşım, 2021-2022 eğitim öğretim yılının bahar döneminde halen uygulanmaktadır.

Covid-19 pandemisi, eğitim alanına yönelik bilimsel alanyazının biçimlenmesinde de etkili olmuştur. Öyle ki Mart 2020 tarihinden itibaren eğitim alanında hayata geçirilen uygulamalar ve kısıtlamalar, eğitim araştırmacılarını Covid-19 pandemisinin eğitim alanında oluşturduğu etkilere ilişkin çalışmalar yapmaya yöneltmiştir. Bu kapsamda ilgili alanyazına çok sayıda bilimsel araştırma kazandırılmıştır.

Covid-19 pandemisinin sosyal bir varlık olan insanın yaşamını tüm boyutlarıyla sarstığı gerçeği göz önüne alındığında, insanın söz konusu gerçek kapsamında özel olarak eğitilmesi gerektiği fark edilmektedir. Bulaşıcılık ve ölüm oranlarının günden güne artması, insanların birbirlerinden korkmalarına ve uzaklaşmalarına sebebiyet vermiştir. Bu durum insanların en önemli kaynaşma yolu olan sosyalleşme süreçlerine önemli zararlar vermiştir. Sürecin bu olumsuz etkilerini ortadan kaldırıp eğitim yoluyla insanların yeniden birbirleriyle ve toplumla kaynaşmalarını sağlamak önem arz etmektedir. Bu bağlamda insanın sosyalleşme sürecine odaklanan derslerin önem kazandığı ifade edilebilir. İnsanın ilkökul ve ortaokul kademelerinde sosyalleşmesini konu edinen sosyal bilgiler dersi, bu açıdan önemlidir. Nitekim sosyal bilgiler, sosyal yaşamın temeli olan günlük yaşamı esas alan ve öğrencilere günlük yaşama yönelik bilgi, beceri ve değerler kazandırmayı amaçlayan bir derstir. Bu açıdan bakıldığında insanların sosyal yaşama yönelik birçok konuda olduğu gibi Covid-19 gibi küresel pandemiler konusunda da eğitilmesinde en yararlı derslerin başında sosyal bilgiler gelmektedir.

Sonuç olarak Covid-19 pandemisi, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanının da yeniden biçimlenmesinde büyük bir etkiye neden olmuştur. Covid-19 pandemisinin doğurduğu etkiye bağlı olarak tüm eğitim kademelerinde köklü değişimlere gidilmiş ve eğitim-öğretim uygulamalarının yeniden düşünülmesine zemin oluşturmuştur.

KAYNAKÇA

- Aini, Q., Budiarto, M., Putra, P. O. H., & Rahardja, U. (2020). Exploring e-learning challenges during the global Covid-19 pandemic: A review. *Jurnal Sistem Informasi*, 16(2), 57-65.
- Aktay, S., & Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (EBA) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.
- Akyavuz, E. K., & Çakın, M. (2020). Covid-19 salgınının eğitime etkisi konusunda okul yöneticilerinin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 723-737.
- Arar, T., Öneren, M., & Yurdakul, G. (2021). Covid-19 kapsamında uzaktan eğitim sürecinin lisansüstü öğrencilerin algısındaki yeri: Kırıkkale Üniversitesi örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 154-167.

COVID-19 Küresel Pandemisinin Eğitime Yansımaları

- Arık, S., Karakaya, F., Çimen, O., & Yılmaz, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim hakkında ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 631-659.
- Arslan, K., Arı, A. G., & Kanat, M. H. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(57), 192-205.
- Arslan, K., Görgülü Arı, A., & Hayır Kanat, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge*, 57, 192-206.
- Avcı, F., & Akdeniz, E. C. (2021). Koronavirüs (Covid-19) salgını ve uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar konusunda öğretmenlerin değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 117-154.
- Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona Virüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 10(1), 52-84.
- Balcı, A. (2020). Covid-19 özelinde salgınların eğitime etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(3), 75-85.
- Bayram, H. (2021). Challenges secondary school teachers face during the distance education process. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 613-658.
- Baysal, E. A., Gürbüz, O., Ergun, M., & Yurtseven, R. (2021). Ortaöğretimde uzaktan eğitim aracı olarak EBA ve EBA TV kullanımına ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 82-96.
- Baz, B. (2021). Covid-19 salgını sürecinde öğrencilerin olası öğrenme kayıpları üzerine bir değerlendirme. *Temel Eğitim*, 3(1), 25-35.
- Bingöl Schrijer, B. (2020). Covid-19 salgını süresince eğitim hakkı, fırsat eşitliği ve sınavlara ilişkin temel problemler. *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 78(2), 837-884.
- Can, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Canpolat, U., & Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin covid-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109.
- Daniel, S. J. (2020). Education and the Covid-19 pandemic. *Prospects*, 49, 91-96.
- Deniz, M. E., Kurtuluş, H. Y., & Uzun, G. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde ortaokula devam eden ve Covid-19 geçiren çocukların duygu ve düşünceleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 46-59.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). COVID-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Eken, Ö., Tosun, N., & Tuzcu Eken, D. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 113-128.
- Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokula yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 360-380.
- Erdoğan, E. (2022). Mesaiyi unutanlar: Covid-19 pandemisinin siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler çalışan akademisyenler üzerine etkisi. *Reflektif Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 223-241.
- Euronews (Mart, 2020). Türkiye'de Covid-19 önlemleri: Okullar 1 hafta tatil edildi, maçlar seyircisiz oynanacak. <https://tr.euronews.com/2020/03/12/turkiye-de-covid-19-onlemleri-okullar-1-hafta-tatil-edildi-maclar-seyircisiz-oynanacak> adresinden erişilmiştir.
- Güven, A. (2021). Covid-19 pandemi sürecinin birinci yılında, Türkiye'de akademisyenlerin iş yaşam kaliteleri üzerine bir değerlendirme. *Enderun*, 5(1), 1-21.
- Han, F., & Demirbilek, N. (2021). Üniversite öğrencilerinin Covid-19 salgını süresince yürütülen zorunlu uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 182-203.
- Kayır, G., & Uçar, Şenol. (2022). Lise öğrencilerinin Covid-19 pandemi dönemi akademik motivas-

Geçmişten Günümüze Salgın ve Yansımaları Multidisipliner Bir Yaklaşım

- yonsuzluklarının incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 209-226.
- Koç, N. E. (2022). Dijital hastalıklara bir örnek: “Zoom” yorgunluğunun nedenleri ve çalışanlar üzerindeki etkileri. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 12(2), 383-400.
- Maatuk, A. M., Elberkawi, E. K., Aljawarneh, S., Rashaideh, H., & Alharbi, H. (2022). The Covid-19 pandemic and E-learning: Challenges and opportunities from the perspective of students and instructors. *Journal of Computing in Higher Education*, 34(1), 21-38.
- Najafi, M., Heidari-Shahreza, M. A., & Ketabi, S. (2021). The effect of adobe connect virtual classrooms on medical students' technical vocabulary learning: Achievements and challenges. *International Archives of Health Sciences*, 8(3), 196-200.
- Ni, L. B. (2020). Blended learning through google classroom. *Engineering and Technology International Journal of Educational and Pedagogical Sciences*, 4(14), 220-226.
- Okatan, Ö., & Tagay, Ö. (2021). İlkokul velilerinin görüşlerine göre Covid-19 pandemisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 309-328.
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Papapanou, M., Routsis, E., Tsamakis, K., Fotis, L., Marinos, G., Lidoriki, I., ...& Schizas, D. (2022). Medical education challenges and innovations during Covid-19 pandemic. *Postgraduate Medical Journal*, 98(1159), 321-327.
- Sayan, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122.
- Saygı, H. (2021). Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129.
- Shensa, A., Escobar-Viera, C. G., Sidani, J. E., Bowman, N. D., Marshal, M. P., & Primack, B. A. (2017). Problematic social media use and depressive symptoms among U.S. young adults: A nationally representative study. *Social Science & Medicine*, 182, 150-157.
- Tuğut, F., Tuğut, N., & Çelik, B. Y. (2021). Sağlık alanında okuyan öğrencilerin covid-19 pandemi sürecinde durumluk süreklilik kaygı, algılanan stres ve depresyon düzeylerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 136-144.
- Uçar, R. (2021). Koronavirüs (Covid-19) salgınında okul yöneticileri ve öğretmenlerinin yaşam kalitelerine ilişkin görüşleri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(40), 463-486.
- Vynck, G. D., & Bergen, M. (2020). Google classroom users doubled as quarantines spread. <https://www.bloomberqint.com/business/google-widens-lead-in-education-market-as-students-rush-online> adresinden erişilmiştir.
- WHO (Mart, 2020). WHO Director-General's opening remarks at the mission briefing on COVID-19 - 12 March 2020. <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-mission-briefing-on-covid-19---12-march-2020> adresinden erişilmiştir.

Kullanılan Görsellere İlişkin Kaynaklar

Resim1:<https://kriterdergi.com/dosya-koronavirus-etkisi/turkiye-uzaktan-ve-sanal-egitime-hazirlikliydi>

Resim2:<https://moblobi.com/internet/google-classroom-nedir/>

Resim3:<https://apps.google.com/meet/>

Resim4:<https://explore.zoom.us/en/accessibility/>

Resim5:<https://www.mshowto.org/teamste-bizi-hangi-yenilikler-bekliyor-microsoft-ignite-ozel-bolum-1-toplantilar.html>

Resim6:<https://dl.sps.northwestern.edu/learning-tech/adobe-connect/>